

Ing. Markeš Matej

ULOGA I ZADACI MLJEKARA U AKCIJI SUZBIJANJA TUBERKULOZE GOVEDA U NRH

Naredba o obaveznoj tuberkulinizaciji goveda (Nar. Novine br. 33 od 30. VII. o. g.) propisuje, da se u toku god. 1953. ima izvršiti **obavezna tuberkulinizacija svih goveda** na području kotara: Bjelovar, Čakovec, Čazma, Dugoselo, Đurđevac, Koprivnica, Križevci, Samobor, Varaždin, Velika Gorica, Vrbovec, Zagreb, pa na području grada Zagreba.

Tuberkulinizaciju će izvršiti kotarske, odnosno gradske veterinarske stanice, a na drž. poljoprivrednim dobrima njihovi veterinari, i to **na teret države**.

Uputstvo za vršenje obavezne tuberkulinizacije goveda (Nar. Novine br. 36 od 20. kolovoza o. g.) propisuje — pored ostalog — da odmah nakon završene tuberkulinizacije **veterinarska stanica izdaje vlasniku nezaraženih dvorišta iskaznicu**, kojom potvrđuje, da su njegova dvorišta slobodna od tuberkuloze.

Sva goveda, koja na tuberkulin pozitivno reagiraju, imaju se odmah nakon utvrđivanja pozitivne reakcije obilježiti trajnim vrućim znakom »T«.

Po završenoj tuberkulinizaciji kotarska veterinarska stanica dostavlja popis zaraženih dvorišta narodnom odboru kotara (grada), a ovaj narodnim odborima područnih općina.

Da se suzbije prenošenje zaraze na nezaražena goveda i ljude, propisane su — uz druge — i ove mjere:

a) Zabranjeno je stavljati u promet mlijeko krava, koje boluju od otvorene tuberkuloze pluća, vimena, crijeva, maternice i sl., pa mlijeko krava, koje pozitivno reagiraju, a kod kojih se kliničkim pregledom ustanovi tuberkuloza u podmaklom stanju bilo kojeg oblika; isto tako je zabranjeno stavljati u promet mliječne proizvode od mlijeka takovih krava.

b) U ostalim slučajevima tuberkuloze zabranjeno je stavljati u promet mlijeko bolesnih krava u neprokuhanom stanju, a isto tako je zabranjeno praviti i stavljati u promet mliječne proizvode od neprokuhanog mlijeka takovih krava.

Mljekare, koje kupuju mlijeko na području kotara, gdje se vrši tuberkulinizacija goveda, dužne su poduprijeti ovu akciju i držati se propisa o prometu mlijekom, koje potječe od tuberkuloznih krava, inače one mogu postati rasadnikom tuberkuloze ne samo za goveda u okolici, nego i za potrošače, kojima prodaju mlijeko i mliječne proizvode.

Ako se zaraženo mlijeko pomiješa sa zdravim (u prijamnim bazenima, u sirnim kotlovima) rastrest će se klice tuberkuloze po svemu mlijeku. Proizvodi izrađeni od tog mlijeka (vrhnje, maslac, sir, jogurt, nepasterizirano konzumno mlijeko i dr.) mogu biti izvorom zaraze za djecu i odrasle, koji te proizvode troše. Ustanovljeno je, naime, da klice tuberkuloze žive dulje vremena u mliječnim proizvodima i to:

u kiselom mlijeku	18 — 21 dan
u stepki	11 dana
u jogurtu i kefiru	14 dana
u maslacu	21 dan
u siru	3 — 8 tjedana.

Nuzgredne proizvode prerade (obrano mlijeko, stepku, sirutku, separatorski talog i dr.) mljekare obično prodaju proizvođačima mlijeka, a ovi ih daju svinjama i stoci. Tako se mogu zaraziti i zdrava goveda u onima domaćinstvima, gdje prije nije bilo zaraze.

Iz navedenih razloga mljekare moraju aktivno sudjelovati u akciji suzbijanja tuberkuloze. Pritom imaju ove neposredne zadatke:

1. Mlijeko, vrhnje, maslac i svježi sir preuzimati samo od onih proizvođača, koji posjeduju iskaznicu, da im stoka nije tuberkulozna. Stoga treba zatražiti od svakog proizvođača, koji predaje mlijeko, da se nakon izvršene tuberkulinizacije iskaže takovom iskaznicom.

2. Od općine ili kotara (grada) ili nadležne veterinarske stanice pribaviti popis domaćinstava, u kojima je stoka zaražena tuberkulozom. Uporedo s rezultatima akcije suzbijanja provjeravati i ispravljati ovaj popis (najbolje na početku svakog mjeseca).

Od domaćinstava navedenih u ovom popisu, kojima jedno ili više grla ima otvorenu tuberkulozu, mlijeko se ne smije preuzimati.

Od domaćinstava, u kojima su goveda pozitivno reagirala, ali nemaju otvorenu tuberkulozu, smije se preuzimati samo kuhano mlijeko. To treba preuzimati i prerađivati odvojeno od drugoga.

Dogovorno s kotarskom veterinarskom stanicom mljekare bi mogle iz ovih dvorišta preuzimati i sirovo mlijeko, ali u posebne, naročito označene kante. U tom slučaju mljekara preuzima potpunu odgovornost za daljnje rukovanje ovim mlijekom. Ono se smije prodavati za konzum ili prerađivati u mliječne proizvode tek nakon ispravne pasterizacije.

3. Ako mljekara preuzima mlijeko od krava, koje pozitivno reagiraju, ali nemaju otvorenu tuberkulozu, tada se to mlijeko plaća manje od onoga, koje potječe od zdravih krava. (U Engleskoj ta razlika iznosi 10%). Pored ostalih, i to je jedan poticaj proizvođaču, da tuberkuloznu stoku što prije ukloni iz staje, a razlika služi mljekari za pokriće većih manipulativnih troškova s takovim mlijekom.

JE LI VAM POTREBAN STRUČAN SAVJET ILI UPUTA IZ MLJEKARSKE STRUKE?

AKO JE, ONDA SE OBRATITE NA ADRESU »MLJEKARSTVA«!